

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Pražský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola, Praha 2, Kladská 1

Kladská 1/1201, 120 00 Praha 2

Identifikátor školy: 600 035 638

Termín konání komplexní inspekce: 11. - 18. ledna 2002

Čj.	019 037/02-5106
Signatura	ka2cv108

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola je zřízená MČ Praha 2. Sídlí v postupně modernizované budově staré 100 let. Škola je již několik let samostatně hospodařící příspěvkovou organizací. Statutárním orgánem je ředitelka, která byla jmenována do funkce od 1. ledna 2001. V souladu s Pokyny MŠMT čj. 10 788/96-22 realizuje schválený učební plán vzdělávacího programu Základní škola se třídami s rozšířeným vyučováním jazyků čj. 16 333/96-22-21. Letos probíhá výuka ve 14 třídách. Tradičně se začíná od 3. ročníku. Žáci jsou vybíráni na základě školou organizovaného výběrového řízení. Část žáků dojíždí i z jiných obvodů. Každý rok se organizuje výjezd do zahraničí zaměřený na využití jazykových znalostí. Součástí školy je školní družina se 4 odděleními. Ta slouží výchově, vzdělávání a rekreaci žáků školy v době vyučování a v době školních prázdnin. Stravování je zajišťováno školní jídelnou v budově školy, která je samostatným právním subjektem.

Doplňkovou činnost provozuje škola v souladu se zřizovací listinou a dle vnitřní směrnice pro tuto činnost. Týká se propůjčení prostor tělocvičny a učebny a pronájmu plochy pro umístění reklamních panelů a umístění nápojového automatu.

Předmětem inspekce bylo komplexní posouzení úrovně výchovně vzdělávací práce školy a efektivita čerpání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Německý a anglický jazyk

Ve všech třídách je německý jazyk podle dlouhodobých tradic školy vyučován jako první cizí jazyk. Na povinnou výuku navazuje nepovinná nebo zájmová konverzace. V pátém ročníku mají žáci možnost za úplatu navštěvovat zájmový kroužek angličtiny pořádaný Klubem rodičů. V šestém ročníku začíná povinná výuka jazyka anglického v souladu se schváleným učebním plánem a učebními osnovami. Na výuku anglického jazyka navazuje nepovinný předmět anglická konverzace. Týdenní dotace vyučovacích hodin jazyků jsou ve všech ročnících dodrženy, ale jejich vykazování v povinné dokumentaci obsahuje chyby. Dochází ke směšování povinného a nepovinného předmětu. Roční tematické plány jsou podrobně a přehledně vypracované. Rozpracovávají kapitoly učiva, používají výběr hlavních témat z velmi náročných učebnic. Na plánování se podílejí předmětové komise, které sledují zadávání písemných prací, jejich hodnocení a vzájemné srovnávání. Dále se komise zabývají soutěžemi, využitím časopisů, kontakty s německy a anglicky mluvícími zeměmi, kontrolou dodržování plánů a předáváním zkušeností a informací o seminářích a konferencích, kterých se vyučující zúčastnili. Škola organizuje soutěže v konverzacích na školní i obvodní úrovni. Účast i úspěšnost žáků v jazykových soutěžích je vysoká.

Odborná a pedagogická způsobilost všech vyučujících povinné výuky je v souladu s právními předpisy a jejich jazyková vybavenost je na velmi vysoké úrovni. Nepovinný předmět anglická konverzace vyučuje učitelka bez odborné i pedagogické způsobilosti. V dobře připravené vyučovací jednotce používala řadu vhodných studijních materiálů, ale její ústní projev obsahoval řadu závažných gramatických chyb. Ve škole je zabezpečen dostatek výukových místností i při organizačně náročném dělení a spojování skupin v jednotlivých ročnících. Učebny jsou vybavené vhodným nábytkem, výzdoba je zpravidla přiměřená, využity jsou jazykové tabule, mapy a další reálie. Z audiovizuální techniky bylo využito video a

magnetofonové nahrávky rodilých mluvčích.

Výuka byla velmi dobře připravená a promyšlená z obsahového hlediska. Při její realizaci je viditelné zaujetí většiny žáků a jejich snaha uspět. Výběr, sled a množství informací při výuce německého jazyka je maximalistický a vyučující se zaměřují na perfektní znalosti žáků. Snaha rychle zvládat zadané úkoly vede někdy k překotnosti a potlačuje možnost volby osobního tempa. Kladem je práce s časopisy a německými texty, dobrovolné zpracování některých domácích úkolů. Komunikace je vedená mezi pedagogem a žákem, někdy i mezi žáky navzájem, v německém jazyce. Díky rodilé mluvě mají žáci ve většině hodin německé konverzace stálou možnost autentické komunikace. Výuka anglického jazyka probíhala převážně frontálně s velmi častým použitím metody řízeného rozhovoru. Výjimkou byl přístup dvou učitelek, které do hodin vkládaly hry, relaxační chvílky a párovou nebo skupinovou práci. Členění hodin a časté střídání činností bylo podnětné a udržovalo pozornost žáků po celou výuku. Jazyková úroveň všech žáků je velmi dobrá. Používají jazyk spontánně, bez ostychu a správně aplikují probranou gramatiku. V obou jazycích je systém záznamů v žákovských sešitech různý u jednotlivých vyučujících, některé jsou pracovní, jiné systematické nebo doplňují učebnici.

Silná vnitřní motivace žáků je doplňována výzvami vyučujících, zdůrazňována je snaha po gramatické přesnosti. Četná klasifikace povinné výuky je v žákovských knížkách velmi pečlivě strukturovaná do jednotlivých kategorií činností, takže rodiče mají ucelený a přesný přehled o hodnocených znalostech.

Atmosféra sledované výuky se vyznačovala klidem a soustředěností. Žáci znají a akceptují stanovená pravidla komunikace, i když se na ní nepodílejí všichni ve stejné četnosti a intenzitě. Pozitivní je projevovaná snaha některých žáků objasnit si případné i jen drobné nedostatky.

Dlouhodobá i bezprostřední příprava na vyučování jsou nadprůměrné stejně jako personální podmínky. V materiálních a psychohygienických podmínkách výuky převažují pozitiva. Účelnost používaných metod a forem práce stejně jako účinnost motivace a hodnocení mají nadprůměrnou úroveň. Komunikace mezi žáky a pedagogy je velmi dobrá.

Vzdělávání v německém i anglickém jazyce má výrazně nadprůměrnou úroveň.

Český jazyk ve 4. a 5. ročníku, český jazyk a literatura v 6. – 9. ročníku

Časové dotace jsou ve všech ročnících v souladu s realizovaným vzdělávacím programem. Tematické časové plány respektují platné osnovy a návaznost mezi jednotlivými ročníky. Na 2. stupni je tvoří velmi stručný, formální výčet témat s měsíčním časovým rozvržením; pro přípravu výuky a pro účely její kontroly vedením školy nemají praktický význam. Učitelky se ve vyučování individuálně věnují žákům se specifickými vzdělávacími potřebami.

Ve 4. a 5. ročníku vyučuje pět učitelek, jedna s odbornou a pedagogickou způsobilostí pro 1. stupeň, dvě s aprobací pro 2. stupeň a dvě bez učitelské kvalifikace. Absence požadované způsobilosti nijak negativně neovlivnila kvalitu sledovaného vyučování. Na druhém stupni mají všechny tři vyučující odbornou a pedagogickou způsobilost. Na 1. stupni se vyučuje v kmenových třídách, vhodně uspořádaných, vyzdobených žákovskými pracemi a nástěnnými výukovými obrazy. Vyučující mají k dispozici základní didaktické a názorné pomůcky i audiovizuální techniku; řadu materiálů si připravují učitelky samy. Odborná učebna českého jazyka na 2. stupni je obdobně funkčně vybavena a esteticky podnětná, i když např. obrazová výzdoba by si již zasloužila tematickou inovaci. V době inspekce byly všechny prostory upravené a čisté, školní nábytek splňuje ergonomické parametry vzhledem k věku žáků. Ve struktuře sledovaných vyučovacích hodin se obvykle

objevily cílené relaxační momenty.

Kabinet českého jazyka disponuje standardním vybavením: příručky, slovníky, pomocné knihy a texty, gramatické tabule, alternativní učebnice, pro menší počet videokazet je v odborné učebně k dispozici potřebná didaktická technika. Soubory diapositivů jsou již opotřebované a zastaralé. Používané učebnice mají schvalovací doložku MŠMT. V dohodě s vyučujícími zakupují rodiče žákům pro vyučování i pro domácí přípravu pracovní sešity a některou další literaturu.

Celkový styl vyučování značně ovlivňují trvalý zájem dětí a jejich rodičů o rozšířenou výuku cizích jazyků i tradované renomé školy. Žáky motivují samy o sobě již vstup do třetího ročníku (zájem převyšuje kapacitní možnosti školy) a snaha získat absolvováním této školy dobré předpoklady pro přijetí do středních škol maturitního typu a pro další úspěšné studium. Klade se důraz především na osvojování vědomostí a dovedností.

Z průběhu sledovaného vyučování byla zřejmá pečlivá a promyšlená příprava učitelek. Jazykové vyučování se orientovalo především na důkladné procvičování pravopisu a tvarosloví. Na konkrétním textovém materiálu žáci zdůvodňovali příslušná mluvnická pravidla a jejich znalost zpětně aplikovali při tvorbě vlastních příkladů na daný gramatický jev. Ojedinelou věcnou chybou v interpretaci učiva bylo nesprávné zdůvodnění pravopisu některých koncovek substantiv. Žákovské písemnosti, zejména na prvním stupni, jsou pečlivě opravovány a celkově mají spíše nadprůměrnou úroveň. Sledované písemné práce a zadávané domácí úkoly měly přiměřený rozsah a určený cíl. Učitelky důsledně dbají o jazykovou i stylistickou kvalitu psaných i mluvených projevů.

Literární výchova evokovala především vlastní zájem dětí o literaturu. Působila na rozvoj estetického i etického citění a rozumového poznání. Četba a následná interpretace uměleckého textu podporovaly rozvoj komunikačních dovedností. Velmi dobrá byla úroveň čtení v 5. ročníku. Naproti tomu přednes poezie dle vlastního výběru v 9. ročníku byl poznamenán neumělostí, zčásti i malým zájmem a malou snahou žáků. Funkčně se uplatnily mezipředmětové vztahy (čeština v souvislosti s cizími jazyky, zeměpis, dějepis apod.) i vlastní životní zkušenosti a zážitky dětí.

Motivační faktor se zřetelněji projevil především ve vyučování na 1. stupni (prvky her a soutěží, průběžné a závěrečné motivační hodnocení spojené s pochvalou). Ve vyšších ročnících se častěji spíše spoléhá na vnitřní motivaci žáků samých. Výkony žáků hodnotily učitelky adresně a pregnantně. V četné klasifikaci zaznamenané v žákovských knížkách mírně převažuje hodnocení psaných projevů.

Vlídlost a vstřícnost učitelek, které příznivě ovlivňovaly pracovní atmosféru, nebyly na újmu přiměřené náročnosti a účinnému řízení výuky. Aktivní účast a zájem žáků o předmět se projevily nejvíce v literární výchově. Méně se uplatnily kooperativní metody, podporující vzájemnou komunikaci a spolupráci mezi dětmi; iniciativa vycházela především ze strany učitele. Žáci bez problémů komunikovali s vyučujícími a reagovali na jejich podněty. Ne vždy měli příležitost vzájemně spolupracovat a hodnotit výkony své vlastní i svých spolužáků.

Vyučování je v souladu se schválenými učebními dokumenty. V plánování a přípravě výuky převažují pozitiva. Personální podmínky jsou z hlediska odborné způsobilosti velmi dobré, materiální podmínky průměrné. V organizaci, metodách a formách práce převažují pozitiva. Motivace a hodnocení jsou průměrné, v komunikaci a interakci mírně převažují pozitiva.

Kvalita vzdělávání ve sledovaných předmětech je velmi dobrá.

Matematika ve 4. - 9. ročníku

Výuka matematiky probíhá v souladu se zvoleným vzdělávacím programem. Týdenní dotace vyučovacích hodin jsou ve všech třídách dodrženy. Ve škole je ustavena předmětová komise přírodovědných předmětů, do které je začleněna matematika. V oblasti matematiky se komise zabývá převážně pravidelnou kontrolou plnění osnov, řešením praktických i metodických problémů výuky, využíváním pomůcek, organizací soutěží a v rámci možností objednáváním nových pomůcek. Neprovádí společné rozbory výsledků čtvrtletních písemných prací, analyzuje pouze závěrečné ročníkové práce. Všechny vyučující mají zpracované tematické plány učiva, jejichž kvalita je různá - od velmi stručného časového rozvržení jednotlivých celků po podrobně zpracované a velmi funkční. Příprava učitelek na sledované hodiny byla dobrá, ve všech případech se podařilo naplánovanou stavbu hodiny v plné šíři realizovat.

Matematiku vyučuje celkem sedm učitelek. Odbornou a pedagogickou způsobilost mají celkem čtyři učitelky, jedna splňuje pouze podmínky pedagogické způsobilosti, ostatní podmínky odborné a pedagogické způsobilosti nespĺňují. Kvalita vyučování není absencí způsobilostí dotčena. Vhodně zvolené řady učebnic umožňují kontinuální výuku matematiky na 1. i 2. stupni. Vyučování matematice probíhá převážně v kmenových třídách, které jsou většinou vybavené novějšími stolkami a židlemi, výzdoba na 1. stupni je zaměřena většinou na demonstraci žákovských prací, někde i na úspěchy v matematice, na 2. stupni je převážně zaměřena na předmět, který je ve třídě nejčastěji vyučován. Kabinet matematiky je vybaven běžnými pomůckami, zčásti zastaralými. Ve škole je k dispozici počítačová pracovna, která je postupně vybavována k využívání při výuce. Ve sledovaných vyučovacích hodinách matematiky byly užívány obvyklé pomůcky (např. rýsovací potřeby, barevné křídly a kapesní kalkulátory), vlastní materiály vyučujících, výjimečně i materiály připravené žáky.

Struktura jednotlivých hodin byla většinou přizpůsobena úrovni žáků. Ve sledovaném vyučování učitelky převážně uplatňovaly pestrou škálu forem a metod, a to zejména na 1. stupni. Frontální práce byla často střídána s kooperativními technikami učení (např. práce ve dvojicích, ve skupinách, v diskusním kruhu) a se samostatnou prací žáků, strategie soutěživosti a spolupráce byly většinou zastoupeny vyváženě. Zvolené metody byly ve značné míře efektivní, vyučování bylo názorné a konkrétní. V části sledovaného vzdělávání byli žáci i při probírání nového učiva vedeni k přemýšlení, k hledání odpovědí a k zaujímání vlastních postojů. Zvolené činnosti, které učitelky řídily s přehledem, byly většinou dobře strukturovány a vedly ke splnění stanovených cílů. Procvičování učiva poskytovalo kromě upevnění poznatků oboustrannou zpětnou vazbu. V jedné ze sledovaných hodin na 2. stupni byla zadána čtvrtletní písemná práce, která způsobem zadání, obsahem i rozsahem odpovídala požadavkům učebních osnov i plánu učiva. Její výsledek byl ale podprůměrný, podrobný rozbor nedostatků vyučující v průběhu inspekce z časových důvodů neprovedla. Pouze zřídka nebylo respektováno individuální tempo při samostatné práci. Převážná část učitelek podporovala a aplikovala alternativní způsoby řešení daných úloh. Zadávaná domácí příprava byla přiměřená rozsahem a vycházela z učiva probíraného v hodině.

K prvotní motivaci žáků sloužil obvykle zřetelně formulovaný cíl hodiny, specifické motivační postupy byly zařazovány ve větší míře na počátku vyučovaných hodin na 1. stupni, kdy učitelky vhodným výběrem zajímavých přípravných úloh, zadáváním soutěží a hádanek dokázaly žáky zaujmout až nadchnout. Aktivizující prvky byly zařazovány také v průběhu hodin, kdy většina vyučujících využívala nenásilně zejména sebereflexe, vzájemného hodnocení žáků a pozitivního motivačního hodnocení. V některých hodinách využívaly učitelky také mezipředmětové souvislosti a vhodně zapojovaly do výkladu příklady z praxe, využívaly vlastních názorů žáků a rozvíjely tak jejich komunikativní a sociální dovednosti. V závěru jednotlivých hodin bylo poměrně často zařazeno celkové zhodnocení. Školní i domácí sešity

jsou učitelkami většinou pravidelně kontrolované, v některých případech je užíváno pozitivního hodnocení domácích úkolů. Zadávané písemné práce jsou z hlediska obsahu i hodnocení přiměřené. Klasifikace v žákovských knížkách je četná, s konkrétní vypovídací hodnotou.

V naprosté většině tříd probíhala výuka v klidné, příznivé pracovní atmosféře, s jasnými a akceptovanými pravidly. Učitelky v těchto třídách mají přirozenou autoritu a jejich vzájemná komunikace s dětmi respektuje jednotlivé individuality. Pouze ojediněle byl pozorován spíše autoritativní přístup k žákům. Komunikativní schopnosti žáků byly rozvíjeny nenásilnou formou zejména při pokusech o samostatné formulování zadání úloh. Verbální i neverbální projev vyučujících byl na velmi dobré úrovni, s respektováním odborné terminologie a specifických zápisů. Pouze výjimečně se objevily příliš návodně položené otázky, které vybízely žáky k jednoslovným odpovědím.

Plánování a příprava výuky jsou nadprůměrné, stejně jako její podmínky. Ve vhodnosti organizace, forem a metod výuky převažují pozitiva. Motivace a hodnocení jsou spíše nadprůměrné. V oblasti interakce a komunikace převažují pozitiva.

Výuka matematiky má velmi dobrou úroveň.

Dějepis a občanská výchova

Obsah učiva i časové dotace jsou v souladu s realizovaným vzdělávacím programem. Tematické plány učiva zpracované většinou pouze podle používané učebnice jsou velmi stručné a zcela formální (výčet tematických celků s měsíčním rozvržením); pro výuku ani pro účely kontroly vedení školy nemají praktický význam. Plánování nereflktuje specifické podmínky v ročníku s pouze jednogodinovou týdenní dotací dějepisu. V několika případech existuje v dějepisu oproti vlastním plánům značný časový skluz. V jednom případě se ocitlo vyučování občanské výchovy zčásti až mimo rámec platných osnov, nicméně do konce školního roku lze ještě tuto nesrovnalost upravit.

Ze zápisů v třídní knize 9. ročníku ve školním roce 2000/2001 je zřejmé, že učivo nejnovějších dějin končilo v rozporu s učebními osnovami rokem 1945. (Z letošní třídní knihy 9. ročníku lze vyčíst, že dosud zapsané pensum učiva svým rozsahem v podstatě koresponduje se stavem zaznamenaným v minulém školním roce.) Z této třídní knihy též nelze doložit, že by se učivo nejnovějších dějin v rámci mezipředmětových vztahů zařadilo v požadovaném rozsahu do vyučování v jiném předmětu. Z předložené dokumentace i z hodnocení sledovaného vyučování (viz dále) vyplývá, že předmětová komise společenských věd jako metodický orgán ve své činnosti selhala. Individuální péče o žáky se specifickými vzdělávacími potřebami nebyla ve sledovaném vyučování zaznamenána.

Obě učitelky dějepisu jsou odborně i pedagogicky způsobilé. Vyučuje se v odborné učebně dějepisu, velmi účelně vybavené a esteticky podnětné, nebo (občanská výchova) v kmenových třídách. Pět pedagogicky způsobilých učitelek vyučuje občanskou výchovu většinou z titulu třídní učitelky anebo pro doplnění úvazku do limitu přímé vyučovací povinnosti; tento fakt zčásti negativně ovlivňuje kvalitu vyučování. Sbírký dějepisných pomůcek jsou pro nedostatek jiného prostoru umístěny v odborné učebně: soubory hmotných pomůcek, větší počet nástěnných map, naučná literatura, historické atlasy. Část pomůcek je již opotřebovaná a zastaralá. Používané učebnice mají schvalovací doložku MŠMT. Literatura, čítanky a další texty pro občanskou výchovu jsou k dispozici v dostatečném množství, ale ne vždy se účelně využívají. Součástí vyučování jsou i celoročně plánované exkurze a poznávací zájezdy.

Ve sledovaném vyučování, které nebylo vždy dobře promyšlené a připravené, převládaly frontální formy výuky s převahou činnosti učitele. Nadbytečný verbalismus, nezáživný monolog a místy nepřilíš souvislý výklad, který se někdy vzdaloval danému tématu, žáky nezaujaly.

Problémem byla ojediněle i věcná správnost výuky.

Nadějný záměr žáky aktivizovat (samostatná práce s následnou prezentací jejích výsledků spojenou s diskusí) se však nezdařil, neboť nevzal v úvahu aktuální stav třídy a skutečnost, že žáci nejsou na tyto formy práce připraveni. Velmi pozitivně naopak působily aktivizující formy činnosti (skupinové vyučování, společné řešení problému, prvky soutěže a hry), využívání alternativních zdrojů informací (literatura, média). Žáci dospívali induktivní metodou k formulování vlastních názorů a postojů, k pozitivní hodnotové orientaci. V občanské výchově se efektivně spojovaly výchovná i nauková složka předmětu. Úroveň motivace se jednotlivě značně lišila, jak je zřejmé již z předchozího popisu organizace, průběhu a metod vyučování. Pouze v části výuky se zdařilo evokovat intenzivnější aktivitu a zájem žáků. Četnost klasifikace v žákovských knížkách odpovídá možnostem uplynulé části školního roku a časové dotaci obou předmětů. Nevyužity zůstaly možnosti aktuálního hodnocení a klasifikace v průběhu vyučování. Na závěrečné zhodnocení někdy nezbyl čas.

Kvalitní verbální i neverbální komunikace některých učitelek, kultivovaný jazyk, smysl pro humor a schopnost vést diskusi příznivě působí na rozvoj dětských komunikativních dovedností. Protikladem k těmto pozitivům byl někdy monotónní monolog, jehož důsledkem je pasivita a malý zájem žáků. Iniciativa ke komunikaci vycházela zpravidla ze strany učitelek, zvolené metody většinou nepodporovaly vzájemnou spolupráci žáků. Děti jen málo hodnotí výsledky práce své vlastní nebo svých spolužáků.

Vyučování je až na výše uvedené nedostatky v souladu se schválenými učebními dokumenty. V plánování a přípravě výuky se projevila citelně slabá místa. Personální podmínky jsou z hlediska odborné způsobilosti průměrné, materiální podmínky rovněž průměrné. V organizaci, metodách a formách práce jsou i přes popsání nedostatků pozitivní a negativní v rovnováze. Motivace a hodnocení, komunikace a interakce jsou průměrné.

Kvalita výuky dějepisu a občanské výchovy je celkově průměrná.

Přírodovědné předměty ve 4. - 9. ročníku (chemie, fyzika, přírodopis, přírodověda, vlastivěda, zeměpis)

Časové dotace předmětů jsou v souladu s učebním plánem. Pedagogové vypracovali stručné tematické plány, které obsahují časové rozvržení témat a zařazení laboratorních prací, které nejsou vždy realizovány. Plány mají návaznost na používané učebnice. Není z nich patrné zařazení učiva o chování obyvatelstva za mimořádných situací. V plánech rovněž nejsou uvedeny exkurze, ale vyskytují se náměty na projekty. Zeměpisná cvičení v terénu se neprovádějí, ani se výukově nevyužívá možností poskytovaných každoročně konanou školou v přírodě. Vyučující většinou postupují v souladu se zvoleným plánem, v části výuky došlo k časovému skluzu. Na povinné předměty nenavazují žádné nepovinné a zájmové aktivity přírodovědného charakteru, pouze individuální příprava jednotlivců na odborné olympiády.

Výuku na 2. stupni zajišťují učitelé odborně a pedagogicky způsobilí dle příslušné legislativní normy. Ve vlastivědě a přírodovědě tomu tak není, ale tato okolnost nemá negativní dopad na kvalitu vyučování. Předmětům se vyučuje v kmenových třídách nebo v polo odborné pracovně fyziky a odborné pracovně chemie a přírodopisu. Pracovny jsou vybavené demonstračním stolem a částečně nefunkčními rozvody plynu, vody a elektrického proudu k žákovským stolům. Učebny mají motivační výzdobu k předmětům. Ve škole je dostatek starších pomůcek, laboratorního skla a chemikálií na pozorování, demonstrační a žákovské pokusy. Moderní vyučovací pomůcky, audiovizuální přístroje a počítačové programy jsou jen v malém počtu, ve výuce nebyly použity. Většina pomůcek je umístěna ve skříních přímo v učebnách. Lepší podmínky pro uložení dalších pomůcek má fyzika, kde mají vyučující

k dispozici menší kabinet. Pomůcky na chemii jsou spolu s pomůckami přírodopisnými a zeměpisnými uloženy v malé místnosti za pracovnou. Největším zjištěným negativem je porušení zákona o jedech, a to ve způsobu uložení chemikálií, včetně jedů, oxidantů a žiravin, v prosklené skříni přímo v pracovně. Vnitřní řád školy dovoluje do této neuzamčené místnosti volný vstup žáků. Učitelky vlastivědy a přírodovědy používají vhodně pomůcky z kabinetů 2. stupně a doplňují je vlastními materiály.

Bezprostřední příprava hodin na 1. stupni byla promyšlená a všestranná. Příprava pedagogů na 2. stupni se projevila hlavně ve stanovení cílů a metod, v menší míře také ve výběru a přípravě pomůcek. Učitelé užívali převážně klasické vyučovací metody a formy práce zaměřené na opakování a na vytváření nových žákovských znalostí, pouze výjimečně i na tvorbu dovedností spojených s pozorováním přírodnin, pokusů a s vyhledáváním informací v literatuře. Při opakování převažovalo zkoušení jednotlivců. Někdy bylo kombinované s hodnocenou skupinovou žákovskou prací. Vyskytlo se opakování formou hádanek, zkoušení spojené s důkazem pomocí jednoduchých pokusů a skupinová práce s prezentací výsledků. Po skončení písemné formy opakování vždy proběhlo seznámení se správnými výsledky. Vytvářené poznatky a vědomosti v části výuky nabývaly charakteru výčtu encyklopedických faktů bez hledání a pochopení vazeb a souvislostí. Učitelé se zpravidla nespokojovali s jednoslovnými odpověďmi, žáci se dokázali vyjadřovat souvisle. Metody použité při výkladu byly různé - monologický výklad, sporadicky proložený otázkami, na které reagovali jen někteří žáci, skupinová práce s textem z učebnice se společným vyhodnocováním, vyvození nových poznatků na základě předchozích znalostí v kombinaci s pozorováním demonstračních pokusů. Výklad byl někdy na odborné výši, srozumitelný, přiměřený věku a schopnostem žáků, v části výuky tato pozitiva chyběla. Některé zápisy do žákovských sešitů byly pracovní a bez kontroly vyučujících. U jiných byla častým negativem pasivní role žáků při jejich tvorbě, byť byly promyšlené a obsahově přiměřené.

V úvodu sledovaných hodin někteří vyučující motivovali žáky seznámením s cílem hodiny. Dalším motivačním prvkem (bez výraznější účinnosti) bylo ověřování, zda žáci pochopili učivo a v části hodin vhodné užití názorných pomůcek. Pedagogové, až na výjimky, nehodnotili práci žáků v závěru hodiny. Preferování jedné metody práce v několika hodinách vedlo k zjevné únavě části žáků. Namátkově kontrolovaná klasifikace je přiměřená, četnost známek odpovídá této části školního roku. Další formy hodnocení (sebereflexe, vzájemné hodnocení a sebehodnocení žáků) inspekce ve sledovaných hodinách zaznamenala pouze sporadicky.

Výuka probíhala v klidné atmosféře, pravidla vzájemné komunikace byla žákům známá a akceptovali je. Ve vztahu k výuce se žáci projevovali spíše pasivně, komunikační aktivita byla na straně vyučujících. V hodinách na 1. stupni projevovali žáci přirozenou spontánnost a soutěživost. Učitelé mají u žáků přirozenou autoritu a nejsou nuceni zvládat nežádoucí projevy v jejich chování.

Bezprostřední příprava hodin je velmi dobrá, i když plánování nezohledňuje všechny dané možnosti. Podmínky výuky nejsou zásadně ovlivněny stavem odborné a pedagogické způsobilosti vyučujících, z hlediska materiálního a psychohygienického jsou spíše průměrné. Účelnost organizace, metod a forem výuky spolu s účinností motivace a hodnocení jsou průměrné, stejně jako úroveň spolupráce a komunikace mezi žáky a vyučujícími. Převaha pozitivně hodnocených kritérií je na 1. stupni.

Kvalita vzdělávání žáků ve sledovaných přírodovědných předmětech je v souhrnu průměrná.

Tělesná výchova

Tělesná výchova probíhá podle výše uvedeného vzdělávacího programu. Skladba učiva je v souladu s cíli vymezenými učebními osnovami. Pro atletiku nemá škola příslušné prostory, proto její výuku učitelé nahrazují zástupnými činnostmi (skok z místa, člunkový běh, hod malým medicinbalem).

Tělesnou výchovu vyučuje v pátém až devátém ročníku pět pedagogů, z nichž tři nespĺňují odbornou ani pedagogickou způsobilost a dva splňují pouze pedagogickou. Pro výuku má škola k dispozici malou tělocvičnu atypických rozměrů, vhodnou pro posilování, gymnastiku a některé druhy míčových her. Pro hry je určeno i hřiště, rovněž atypických rozměrů, s umělým povrchem. Dále škola využívá velkou tělocvičnu základní školy Slovenská. Vybavení nářadím i náčiním je standardní. Chybí izolační podložky potřebné pro relaxační cvičení v polohách vsedě a vleže.

Z hlediska organizace, metod a forem práce lze rozdělit zhlédnuté hodiny na dvě části. V jedné z nich od rozcvičení, přes průpravná cvičení a průpravné hry byly všechny aktivity velmi pečlivě promyšlené a připravené tak, aby cíleně připravovaly žáky na hlavní náplň hodiny. Rovněž relaxace byla zaměřena na extrémně namáhané části těla. Druhá skupina hodin obsahovala též různé činnosti, které ale byly nahodile pospojované a jejichž společné zařazení do jedné vyučovací jednotky postrádalo smysl. V těchto hodinách nebyl kladen důraz na zpětnou vazbu a žáci nebyli důsledně opravováni. Chybělo vysvětlení, jak správně daný cvik či herní činnost zacvičit. Někdy byly nevhodně zvoleny, vzhledem k odborné nezpůsobilosti pedagogů, rozšiřující cviky velmi náročné na dopomoc, správné zacvičení a dodržování bezpečnosti.

Motivací ve všech hodinách byla sama možnost spontánního pohybu dětí. Pohybové schopnosti a dovednosti žáků jsou na velmi dobré úrovni. To svědčí i o dobré práci učitelek při tělesné výchově na prvním stupni.

V hodinách platí dohodnutá pravidla komunikace. Hezký vztah všech pedagogů k žákům je odměněn pozitivním vztahem všech žáků k předmětu.

V plánování a přípravě výuky jsou pozitiva i negativa v rovnováze. Personální podmínky jsou pouze vyhovující. Materiální a psychohygienické podmínky jsou průměrné, stejně jako použité metody a formy. Motivace a hodnocení a rovněž interakce a komunikace mezi učiteli a žáky jsou na velmi dobré úrovni.

Výuka tělesné výchovy je průměrná.

Hudební výchova ve 4. - 9. ročníku

Plánování výuky převážně respektuje osnovy zvoleného vzdělávacího programu, ojediněle se vyskytují nedostatky, které souvisí se zanedbáním rozvoje tvořivých prvků při práci se žáky. Stanovené minimální dotace vyučovacích hodin jsou dle rozvrhu hodin dodržovány, výjimku tvoří 9. ročník, ve kterém bylo dle zápisů v třídní knize občas zařazeno učivo jiného předmětu. (V dalších ročnících je část zápisů málo konkrétní.) Učitelky mají zpracované tematické plány, z nichž některé jsou po obsahové stránce nekonkrétní, nezahrnují podrobnější rozpis jednotlivých složek předmětu. Předmětová komise nebyla ustavena, chybí plná kvalifikovanost vyučujících, které mezi sebou spolupracují spíše nahodile. Bezprostřední příprava učitelek na jednotlivé hodiny byla většinou kvalitní, i když v jednom případě se nepodařilo naplánovaný program splnit.

K výuce je využíváno většinou jedné z kmenových tříd, která je zároveň pracovní hudební výchovy, je funkčně a esteticky vybavená. K dispozici je pianino, nástroje vybrané z orffovského instrumentáře a audiovizuální technika na vysoké úrovni. Málo jsou užívány učebnice, v některých hodinách jsou žákům k dispozici zpěvníky a vlastní materiály připravené

vyučujícími. Vyučování bylo sledováno u tří učitelek, z nichž dvě nemají odbornou a pedagogickou způsobilost, jedna nesplňuje podmínky odborné způsobilosti. Kvalita výuky je částečně ovlivněna absencí způsobilostí.

Struktura sledovaných hodin odpovídala převážně stanoveným výukovým cílům, v části výuky ale tyto cíle neposkytovaly žákům vhodný prostor pro plný rozvoj jejich hudebních aktivních činností. Jedna z těchto hodin postrádala jiné prvky než naukové, téměř celý vyučovací čas byl použit k monotónnímu opakování učiva. V dalších byly patrné prvky oživující výuku, kdy malá část žáků předváděla klavírní ukázkou nebo přednášela referáty se zaměřením na hudbu, kterou rádi poslouchají, doplněné o vlastní hodnotící soudy o hudbě. Výrazným pozitivem sledované výuky bylo časté vědomé rozvíjení hudební představitosti, kdy žáci byli vedeni k citlivému vnímání hudby a obohacování znalostmi z oblasti hudební teorie. V části výuky byl také pozorován uvědomělý rozvoj rytmického citění, a to s využitím orffovského instrumentáře. Kvalita hlasového projevu žáků odpovídala většinou jejich věkovým zvláštnostem a kvalitě vlastního hudebního projevu vyučujících.

Prvotní motivace byla nahrazena seznámením s cílem hodiny, výjimečně se objevila návaznost na mezipředmětové souvislosti, častěji učitelky vycházely ze zkušeností žáků v praxi. Ve značné míře se snažily podporovat důvěru žáků ve vlastní schopnosti. V jedné z hodin byl patrný akcent na důležitost ukázněné práce, která je při společném „muzicírování“ nezbytná. Ve většině hodin byli žáci vedeni k sebekontrolě, někdy i ke vzájemnému hodnocení. V některých hodinách nebylo patrné její závěrečné zhodnocení.

Pravidla komunikace mezi vyučujícími a žáky byla zřetelná, ve většině sledovaných hodin panovala příznivá pracovní atmosféra. Žáci byli přiměřeným způsobem povzbuzováni, vztahy mezi nimi a učitelkami byly až na výjimku na velmi dobré úrovni. V případě výjimečného porušení dohodnutých pravidel jednání řešily učitelky vzniklou situaci s pedagogickým taktem, jejich přístup k žákům byl převážně vstřícný.

V oblasti plánování, materiálních a psychohygienických podmínek spolu s komunikací mezi vyučujícími a žáky jsou pozitiva převažující. Organizace, formy a použité metody jsou průměrné. Ve způsobu motivace a hodnocení jsou pozitiva a negativa v rovnováze. Interakce a komunikace jsou spíše nadprůměrné.

Ve výuce hudební výchovy jsou pozitiva a negativa téměř v rovnováze..

Praktické činnosti (4. - 9. ročník) a rodinná výchova

Časová dotace předmětů je v souladu se vzdělávacím programem. Vyučující mají stručné tematické plány, které vycházejí z osnov předmětů. Jejich kontrola, kontrola zápisů v třídních knihách a sledování vyučovacích hodin předmětu praktické činnosti ukázala, že tematické plány vyučujících ve čtvrtém a pátém ročníku obsahují náměty z různých okruhů, ale je zřejmá převaha práce s papírem. V jednom případě se vyučující svého plánu nedrží, v měsíci lednu probíhal nácvik jiných činností. Na druhém stupni jsou z celé škály osnovami nabízených tematických celků vyučovány pouze dva celky, práce s počítačem a elektrotechnické práce, s výraznou převahou prvního celku. Vzhledem k časové dotaci předmětu (1 hodina týdně v každém ročníku), mají žáci možnost dobře se seznámit s počítačovou problematikou. Negativem tematických plánů předmětu rodinná výchova je nekoordinování plánů v paralelních třídách sedmého ročníku. Vzhledem k předpokládanému spojení těchto tříd v osmém ročníku bude těžké zajistit návaznost výuky nebo, v opačném případě, zamezit duplicitě učiva pro část žáků.

Na výuce praktických činností se podílí 7 vyučujících. 3 mají pedagogickou způsobilost a 4 učí bez odborné a pedagogické způsobilosti. Výuka rodinné výchovy je zajištěna 2 učitelkami s

odborností pro výuku jiných předmětů. Vyučování praktických činností na prvním stupni a rodinné výchovy probíhá ve světlých, funkčně zařízených třídách. V učebnách prvního stupně jsou relaxační koutky s koberci. K výuce na prvním stupni slouží pomůcky, které škola žákům většinou neposkytuje, žáci si je přinášejí nebo je vyučující nakupují za peníze vybrané od rodičů. Žáci mají možnost uložení nedokončených výrobků na parapetech a ve skříňkách. Některé výrobky z předchozího období slouží k výzdobě třídy. Pro vyučování praktických činností na druhém stupni je určena prostorná počítačová pracovna, která je během posledních roků zásluhou vedení školy a hlavně nadšených vyučujících intenzivně modernizována a vybavována. Školní kuchyňka v suterénu školy není pro výuku předmětu nijak využita, slouží pro činnosti realizované školní družinou. Pro výuku rodinné výchovy jsou užívány učebnice, materiály výchovného poradenství a pomůcky z přírodopisného kabinetu. Zápisy v sešitech jsou funkční, obsahují podstatné, přehledně vedené informace.

Pro sledovanou výuku byl charakteristický převažující frontální styl práce, v praktických činnostech s důrazem na tvorbu dovedností, v rodinné výchově s výchovnými prvky. Učitelé při nácviku pracovních dovedností vycházeli ze zkušeností žáků, částečně podněcovali dětskou představivost a zohledňovali individuální potřeby žáků. Vedle promyšlených postupů práce a jasných pokynů se vyskytlo i chaotické, nepromyšlené vedení hodin, které bylo způsobeno v jednom případě pedagogickou nezkušeností vyučující a v druhém změnami v organizaci vyučování. Časté bylo nedodržení časového plánu, které vedlo ke zkracování přestávek, protože žáci uklízeli. Hodiny rodinné výchovy měly běžnou strukturu, ale odlišovaly se podle přístupu vyučujících. Vyskytlo se příliš dlouhé zkoušení žáků. Při opakování byli někdy zapojeni všichni žáci, jindy byli aktivní pouze jednotlivci. Při seznamování s novým učivem vycházely učitelky ze zkušeností žáků. U jedné byla zřejmá preference nácviku vyhledávání informací v alternativních zdrojích (slovníky), důraz na psychologické aspekty řešených problémů a zařazování skupinové práce při procvičování, u druhé probíhala výuka bez pomůcek a bez kooperativních metod, s výraznou vůdčí rolí pedagoga ve všech částech hodiny.

V části výuky chyběla účinná motivace. Ta byla nahrazena stručným popisem průběhu hodiny. Při práci s počítačem však atraktivita témat učiva a zdůraznění jeho dalšího významu pro budoucí život vytvářela dostatečnou motivaci. Slovní hodnocení práce žáků bylo prováděno průběžně při jejich praktické činnosti a při práci na počítačích hodnocením krátkých kontrolních úloh.

Pokud žáky učitelé průběžně hodnotili, tak většinou pozitivně. Ojedinele probíhalo vzájemné hodnocení a sebehodnocení. V žákovských knížkách mají žáci přiměřené množství známek.

Jednání pedagogů bylo přiměřené věku žáků. Všichni mají u žáků přirozenou autoritu, která umožňuje pracovat v prostředí důvěry a tolerance. Komunikace v rovině vyučující - žák byla otevřená a žáci respektovali pravidla. Komunikační rovina mezi žáky navzájem a rozvoj jejich komunikativních dovedností byly podporovány a rozvíjeny málo, pouze při skupinových činnostech nebo při prezentování výsledků práce.

Plánování, materiální a psychohygienické podmínky, motivace a hodnocení mají průměrnou úroveň. Personální podmínky jsou pouze vyhovující. Interakce a komunikace je velmi dobrá.

Kvalita vzdělávání v uvedených předmětech má průměrnou úroveň.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Vyučování cizích jazyků a předmětů, ze kterých se skládají přijímací zkoušky na střední školy má velmi dobrou úroveň. Té není dosahováno v ostatních předmětech, i když výuka na 1. stupni školy pro to vytváří vhodné předpoklady.

V souhrnu má výuka na základní škole průměrnou úroveň.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování

Plánování vychází z předložené koncepce rozvoje školy. Ta reaguje na společenské požadavky kladené na školu veřejností. V praxi to znamená výraznou akcentaci výuky cizích jazyků a vytváření podmínek pro toto vyučování. Na stanovenou koncepci navazuje roční plán, se kterým je učitelský sbor seznámen na pedagogické radě. Vedení ho rozpracovává do aktuálních týdenních plánů vyvěšovaných na pracovištích (sborovna, školní družina, kabinet 1. stupně). Do plánování se promítají náměty rodičů prostřednictvím jejich Klubu, který se 1x měsíčně schází s ředitelkou.

Plánování v jednotlivých předmětech je delegováno na předmětové komise a metodická sdružení. Při výuce jazyků byly hodiny povinných a nepovinných předmětů směřovány při vedení povinné dokumentace. Škola umožňuje provozování zájmové činnosti pro své žáky v odpoledních hodinách i dalším subjektům. Každoročně organizované přijímací řízení do 3. ročníku má stanovená náročná kritéria, sledující percepční, jazykové a vědomostní schopnosti uchazečů ze širokého okolí. Do školy přicházejí žáci s již značnou motivací a zaměřením na studium jazyků.

Vzhledem k podmínkám školy jsou kvalita, rozsah a účelnost plánování průměrné

Organizování

Ředitelka školy byla jmenována do funkce s účinností od 1. ledna 2001 na základě Jmenovacího dekretu, vydaného Školským úřadem Praha 2. Pro organizaci chodu školy vypracovala organizační řád, jehož uspořádání vychází ze zákonných norem. Část tohoto řádu určená žákům neobsahuje informaci o způsobu organizování třicetiminutové přestávky. Práva dítěte, která tvoří samostatnou kapitolu tohoto řádu, jsou formulována v obecné, pro žáky nepřitažlivé formě. Součástí organizačního řádu jsou řady pracoven a tělocvičny vyvěšené v příslušných místnostech. Vnitřní řád školní družiny je stanoven, ale není vyvěšen.

Ředitelka rozděluje úkoly spojené s řízením školy mezi sebe a svého zástupce. V organizaci vyučování jí pomáhají metodická sdružení a předmětové komise. Na pravidelných schůzkách se zabývají materiálním zabezpečením výuky, přípravou písemných prací, soutěžemi žáků. Činnost komisí není náležitě funkční, zjištěným negativem je např. preference zařazování problematiky jen některých předmětů a úplné opomíjení předmětů jiných, nekoordinování tematických plánů vyučujících stejného předmětu v paralelních třídách a malá metodická pomoc nezkušeným učitelům.

Organizace vyučování splňuje předepsané požadavky. Pedagogická dokumentace je vedena s drobnými formálními nedostatky. Zápisy v třídních knihách většinou dostatečně vypovídají o obsahu vzdělávání. Informační systém je přehledný. Informace pro rodiče jsou vyvěšeny na nástěnce u vchodu do budovy spolu s údaji pro veřejnost o přístupu k informacím. Ke standardním způsobům podávání zpráv rodičům patří náplň třídních schůzek a konzultačních hodin, jejich plán spolu s dalšími školními akcemi dostávají rodiče na celý

školní rok formou tiskoviny. Nástěnky na chodbě obsahují informace pro žáky, nástěnka ve sborovně zase pro učitele. Aktuální záležitosti jsou vyhlašovány školním rozhlasem. Škola se prezentuje při Schola Pragensis, v Novinách Prahy 2 a v Radio City. Podle svých zájmů jsou žáci připravováni na různé soutěže a olympiády. Výroční zpráva za školní rok 2000/2001 byla zpracována v souladu se zákonnými požadavky. Fond učitelské knihovny tvoří celkem 320 svazků odborné a pedagogické literatury, je umístěn ve sborovně, jeho součástí jsou i stálé výpůjčky v příručních knihovnách. Příslušná dokumentace je řádně vedena. Žákovská knihovna je umístěna v menší jazykové učebně angličtiny. Obsahuje cca 2920 svazků beletrie pro mládež a naučné literatury. Má stanoven výpůjční řád a pravidelnou výpůjční dobu. Evidence výpůjček a další příslušná dokumentace jsou řádně vedeny. Prostorové podmínky neumožňují v současnosti práci s knihou ani eventuální vytvoření školního informačního centra.

Inspekce sledovala organizaci a působení výchovného poradenství ve škole. Vycházela přitom ze studia předložené dokumentace, z rozhovoru s výchovnou poradkyní a z přímého pozorování ve výuce. Výchovná poradkyně má pro výkon své funkce požadovanou odbornost a dlouholetou praxi. Spektrum její činnosti tvoří následující okruhy: orientace další vzdělávací cesty žáků, prevence negativních jevů, řešení aktuálních výchovných problémů, konzultace s rodiči, žáky i učiteli. V této problematice spolupracuje s pracovníky školy, zejména s třídními učiteli, s rodiči, s pedagogicko-psychologickou poradnou, případně s jinými specializovanými institucemi a s odborem sociální péče městské části, policií atd. Organizuje výchovnou komisi. Z plánu činnosti školy vychází aktuální pracovní plán výchovné poradkyně. Výsledky jejího působení jsou zřejmé ze záznamů pedagogické rady, zápisů výchovné komise, rovněž tak z předložené, řádně vedené dokumentace výchovného poradenství. Její poradenské působení se vhodně posiluje i skutečností, že rovněž vyučuje i občanskou výchovu (letos v devátém ročníku).

Souhrnná úroveň organizování je průměrná.

Vedení a motivování pracovníků

Vůči pedagogickému sboru uplatňuje ředitelka školy spíše liberální styl řízení. Snaží se vytvářet klidné pracovní podmínky a spoléhá na osobní odpovědnost, iniciativu a tvořivost jednotlivých pracovníků. Snaží se o kladnou motivaci, která ale v některých případech vede k jistým stereotypům a nedůslednosti v práci některých učitelů. Chybí propracovaná soustava objektivních kritérií pro hodnocení celkové kvality a kvantity práce, nenárokové složky platu jsou přiznávány spíše za jednotlivé úkoly, s uplatňovanými pravidly nejsou pracovníci prokazatelnou formou seznámeni. Vedení školy přikládá význam dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků, vzhledem k jednoznačné profilaci školy hlavně v oblasti jazykové - dvě učitelky studují na Pedagogické fakultě UK, dvě v Pedagogickém centru, jiné se vzdělávají v dalších akreditovaných pracovištích nebo soukromě. K pravidelnému sebehodnocení využívá vedení školy pedagogické rady, systém sebehodnocení souhlasně koresponduje s každoroční úspěšností přijímacího řízení vycházejících žáků.

V oblasti vedení a motivování pracovníků jsou pozitiva a negativa téměř v rovnováze.

Kontrolní mechanismy

Vedení školy zpracovalo rámcový roční plán kontrolní činnosti, průběžně ho realizuje a vede k tomu přehlednou podpůrnou dokumentaci. Výchovně-vzdělávací práci kontrolují ředitelka školy a její zástupce. Výsledky kontrolní činnosti se prokazatelně projednávají s jednotlivými pracovníky.

V některých oblastech (plánování učiva, činnost metodických orgánů, metody a formy práce)

se však kontrolní mechanismy uplatnily nedůsledně a povrchně. Vedení školy spoléhá na kompetenci a odpovědnost pedagogických pracovníků, aniž by si vždy důsledně ověřilo, zda jsou jeho pokyny do důsledků realizovány.

V rozborech výuky sledované spolu s inspekcí ředitelka i její zástupce výstižně hodnotili úroveň vyučování, pojmenovali a analyzovali zjevné problémy. Vzhledem k tomu, že ředitelka působí ve své funkci teprve krátce, nestačila se ještě dokonale orientovat v kvalitě práce celého pedagogického sboru. Zástupce, který je ve funkci již téměř 18 let, je v tomto ohledu spíše nositelem tradičních přístupů školy s jejich pozitivy, ale i negativy (viz inspekční zpráva z r. 1996). Není prozatím vytvořen propracovaný systém vnitřní evaluace pedagogické práce školy, který by více podpořil systematické plánování, efektivní motivaci a větší využívání kooperativních metod a forem práce. Pro srovnání výchovně-vzdělávací práce školy s ostatními školami na úrovni kraje i ČR využívá testů Scio, Kalibro i vlastních srovnávacích prací. Systém kontroly hospodaření školy je funkční.

Účinnost kontrolního systému je průměrná.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ve vedení školy je současná ředitelka poměrně krátkou dobu a zatím nestihla realizovat své ideje. V práci školy je patrná setrvačnost a inovační snahy jsou sporadické. Kvalita, rozsah a účelnost plánování jsou průměrné vzhledem k podmínkám, ve kterých probíhá výchovně-vzdělávací proces. V organizování je dobře stanoven informační systém, vycházející od ředitelky. Tam, kde dochází k delegování na předmětové komise, je již funkčnost horší. Kvalita organizování je průměrná. V oblasti vedení a motivování pracovníků jsou pozitiva a negativa téměř v rovnováze. Kontrolní systém je sice zpracován, ale v jeho praktické realizaci se projevily nedostatky, které omezují jeho účinnost.

Podmínky vzdělávání mají průměrnou úroveň.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Hodnocení efektivity čerpání NIV

Hodnotícím obdobím je rok 2000. Finanční prostředky ze státního rozpočtu byly škole přiděleny Školským úřadem Praha 2, poslední úprava rozpočtu byla k 1. listopadu 2000. Závazné ukazatele rozpočtu NIV – limit počtu pracovníků, prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci - stanovené rozpočtem pro rok 2000 – byly dodrženy. Čerpání NIV bylo efektivní.

Zlepšený hospodářský výsledek byl rozdělen do fondu odměn a do fondu rezervního. Přidělené NIV ze státního rozpočtu pokryly 72 % nákladů hlavní činnosti školy.

Hodnocení efektivity čerpání mzdových prostředků

Přidělené mzdové prostředky ze SR na platy zaměstnanců činily 71,4 % z celkem přidělených NIV. Celkově doporučený princip čerpání nenárokových složek – rozdělení mezi osobní příplatky a odměny v poměru 80:20 byl dodržen. Vyplácení osobních příplatků a odměn jednotlivým pracovníkům bylo v kontrolovaném období roku 2000 v souladu s platným zákonem. Rovněž u zařazování zaměstnanců do platových tříd a stupňů nebylo zjištěno

porušení platných předpisů. V osobních spisech byly zjištěny souběžné pracovní smlouvy dvou vychovatelek školní družiny, které zároveň vyučují v dopoledních hodinách na 1. stupni školy ve vedlejším pracovním poměru.

Na základě předloženého statistického výkazu Škol (MŠMT) P1-04 o pracovnících a mzdových prostředcích za 1. – 4. čtvrtletí 2000 a účetních dokladů lze konstatovat efektivní využití mzdových prostředků a jejich zúčtování se státním rozpočtem.

Hodnocení efektivity čerpání ONIV

Ostatní neinvestiční výdaje byly vyčerpány na učebnice a učební pomůcky, školení zaměstnanců a cestovné.

Na nákup učebnic a učebních pomůcek škola využila 90% přidělených ONIV. Na základě kontrolovaných dokladů (faktur, příjmových a výdajových dokladů) škola zakoupila učebnice a učební pomůcky pro 1. a 2. stupeň. Pro vyučování cizích jazyků byly použity učebnice německého jazyka, anglického jazyka např. LOOK AHEAD (vodepcas.+ workbook) a nákup odborných knih. Zbývající část ostatních neinvestičních výdajů využila škola na školení a vzdělávání pracovníků školy a na jízdné. Čerpání ONIV bylo přizpůsobeno potřebám školy a dle kontrolovaných dokladů lze konstatovat jejich efektivní využití.

Čerpání prostředků fondu kulturních a sociálních potřeb bylo v souladu s platnou vyhláškou o fondu.

Podklady pro účetní zpracování (provozní a mzdové) zajišťuje ekonomický zástupce ve spolupráci s ředitelkou a jejím zástupcem. Při kontrole personální dokumentace byla zjištěna neúplnost v platovém výměru (neobsahoval příplatek za vedení). Mzdová a personální agenda je zabezpečována firmou na základě příkazní smlouvy, vedení účetnictví zpracovává firma na základě smlouvy o dílo. Výběrem provedená kontrolou vybraných dokladů (faktury, příjmové a výdajové účetní doklady) nebyly shledány nedostatky ve smyslu platných právních předpisů.

Hodnocení efektivity čerpání účelových a investičních prostředků

Účelové a investiční prostředky nebyly škole v roce 2000 přiděleny.

Hodnocení výroční zprávy o hospodaření školy

Zpráva o hospodaření školy za rok 2000k je vypracována dle platných právních předpisů. Je doplněna podrobným komentářem o způsobu hospodaření školy.

Hodnocení efektivity využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům

Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu byly vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům využity efektivně.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Dotazník pro rodiče

Dotazník pro rodiče odevzdalo 67% respondentů z pátého, osmého a devátého ročníku. V převládající většině ukazatelů hodnotí rodiče výrazně kladně výsledky práce svých dětí, které

odpovídají jejich práci a dále kladně hodnotí školu jako celek. Značně pozitivně vnímají začlenění svých dětí do skupiny spolužáků, vzájemné vztahy mezi učiteli a žáky, vzdělávací program školy, úroveň vzdělávání v oblasti získávání znalostí a dovedností a informační služby. Záporná hodnocení se týkají hlavně hodnocení kvality materiálně-technických podmínek školy a psychohygienických podmínek. Ve slovních vyjádřeních rodiče kladně hodnotí zejména výuku jazyků, kvalitu některých pedagogů, přípravu žáků ke studiu, zapojení do akce „Stonožka“ a protidrogovou prevenci. Četnější kritické připomínky se týkají opět materiálně-technických podmínek výuky a rozvrhu hodin v souvislosti s velkou přestávkou.

Poznanky rodičů nejsou ve výrazném rozporu se zjištěními ČŠI.

Školní družina (ŠD)

Školní družinu tvoří čtyři oddělení, do kterých bylo zapsáno podle zahajovacího výkazu 99 žáků. V současnosti ji navštěvuje 98 žáků 3., 4. a 5. ročníku. Při provozu ranní družiny spolupracuje škola se základní školou Slovenská. Ta poskytuje prostory a své vychovatelky čtyři dny v týdnu. Pátý den vede ranní družinu vychovatelka ZŠ Kladská. Provoz družiny je se souhlasem zřizovatele a v souladu s požadavky rodičů zajištěn od 7,00 do 17,30 hodin. Poplatky za účast dětí ve ŠD rodiče posílají složenkou na příslušné konto ve výši 100 Kč měsíčně.

V družině působí čtyři vychovatelky. Tři splňují legislativně danou způsobilost (jedna plní funkci vedoucí vychovatelky) a jedna je bez odpovídajícího vzdělání. ŠD má vlastní prostory (tři herny, sociální zázemí a prostornou chodbu se třemi stoly na stolní tenis). V případě potřeby využívá jednu kmenovou třídu, tělocvičnu a školní hřiště. Uspořádání standardního nábytku je funkční a umožňuje realizaci všech činností. Prostory družiny i školy jsou vkusně vyzdobeny hezkými výtvarnými pracemi dětí. ŠD je vybavena různými druhy míčů, dostatečným počtem her a obsáhlou knihovnou. Družina odebírá časopis ABC a časopisy s různými kvízy a křížovkami. Zásady bezpečnosti i psychohygieny jsou dodržovány. Pitný režim je zajištěn po celou dobu provozu ŠD.

Povinná i doplňující dokumentace je převážně v pořádku. Žáci jsou přihlášení na zápisových lístcích, které též obsahují spojení na rodiče a informaci o režimu předávání. Docházkový sešit a přehled výchovně vzdělávací práce jsou velmi pečlivě vedeny. S přehledem výchovně vzdělávací práce jsou rodiče seznámeni na informativní schůzce na začátku roku. Je v něm podrobně popsáno, které činnosti budou s dětmi v ŠD realizovány (výtvarné práce, výlety za poznáním Prahy, pohybová výchova, jóga, dopravní výchova, pečení aj.). Vnitřní řád ŠD ale neobsahuje všechny základní okruhy informací tak, aby měl plnou vypovídací hodnotu a není vyvěšen na veřejně přístupném místě.

ŠD poskytuje dětem časový prostor pro odpočinkovou činnost po obědě. V té době se postupně shromažďují žáci tak, jak jim končí vyučování. Čtou si, hrají si na koberci, na žíněnkách nebo využívají tři pohovky. Při vhodném počasí tráví každodenně část rekreačních činností při hrách, bobování nebo bruslení venku. Zájmová činnost je úzce spjata se zájmovými kroužky za úplatu (keramický, stolní tenis, jazyky, aerobik informatika a florbal), které organizuje Klub rodičů. Žáci se do nich přihlašují na začátku školního roku. V průběhu odpoledne odcházejí do kroužků a po ukončení jejich činnosti se vrací zpět do družiny. Někdy rozmanitost činností zabraňuje vychovatelkám organizovat takovou práci ŠD, která vyžaduje dostatečný počet dětí a časový prostor. Vychovatelka, která absolvovala zdravotní školu, zprostředkovává dětem zábavnou formou zdravotní výchovu. Žáky problematika velmi zajímá a mnoho poznatků a dovedností umí uplatnit při navozených situacích. Časově jsou však bloky zdravotní výchovy poměrně dlouhé a únavné. Pokud se žáci na vlastní žádost či žádost rodičů připravují na vyučování nebo vypracovávají domácí úkoly, vychovatelky jim poskytují

metodickou pomoc a vytvářejí jim klidné prostředí. ŠD se též podílí na prezentaci školy formou různých vystoupení, výroby dáreků, přípravy školní akademie.

Vychovatelky pracují s žáky individuálně, mají k nim velmi hezký vztah. Při motivaci často využívají osobních zkušeností žáků. Oboustranně jsou akceptována dohodnutá pravidla a komunikace probíhá na základě vzájemného respektu a důvěry. Atraktivita rekreačních činností zaujme někdy žáky tak, že se jim nechce odcházet domů.

V hodnocení školní družiny převažují pozitiva.

Hodnocení účinnosti prevence sociálně patologických jevů

Vedení školy věnuje problematice sociálně patologických jevů pozornost v každodenní praxi, není však dosud stanoven Minimální preventivní program a zpracování komplexního systému není koncepční. Funkce metodika prevence sociálně patologických jevů je sloučena s funkcí výchovného poradce. Pořádají se jednotlivé plánované akce za spolupráce dalších institucí. Při řešení kauz projevují pedagogové pozitivně svou erudici a žáci mají k vyučujícím i ke škole jako instituci značnou důvěru. To vyplynulo mj. ze zjištění pomocí dotazníků, zadaných v 6. a 9. ročníku.

Škola se problematikou zabývá a přijatý systém je i přes absenci Minimálního preventivního programu funkční.

Kontrola dodržování předpisů a stav v oblasti bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci (dále jen BOZP) a úroveň prevence požární ochrany(dále jen PO).

- Oblast BOZP a PO je zajištěna pověřeným pracovníkem školy. Dokumentace (viz níže seznam) z oblasti bezpečnosti práce a požární ochrany je zpracována v rozsahu příslušných předpisů. Základní doklady o proškolení většiny sledovaných skupin zaměstnanců jsou k datu kontroly platné. K datu kontroly není platné osvědčení ze znalostí v elektrotechnice u správce – školníka.
- Revize VTZ (Vyhrazená technická zařízení) jsou k datu kontroly aktuální. Kontrolní zápisy o stavu přenosných elektrospotřebičů do evidenčních karet jsou prováděny. Zjištěné závady při pravidelných ročních prověrkách BOZP a PO jsou podle plánu ozdravných opatření odstraňovány (viz. zápis ze září 2001). Ročních prohlídek se pravidelně zúčastňuje zástupce zřizovatele.
- Je vypracován traumatologický plán o poskytování první pomoci. Doklady o zdravotní způsobilosti jsou u všech zaměstnanců k datu kontroly platné. Organizace nemá uzavřenu smlouvu s lékařem pro výkon závodní preventivní péče. Organizace poskytuje některým profesím ochranné pracovní prostředky.
- Kategorizace prací pedagogických pracovníků byla, v souladu s platným předpisem, v rámci prevence rizik ověřována na hygienické stanici. Z celkového počtu 16 evidovaných úrazů ve školním roce 2000 až 2001 bylo 15 registrováno a v osmi případech odškodněno částkou 6 300 korun. Ve školním roce 2001 až 2002 byly k datu kontroly evidovány čtyři školní úrazy bez další registrace. Rozbor úrazovosti za školní rok 2000 až 2001 neprokázal porušování předpisů ani zavinění cizí osobou. Pracovní úrazy nebyly evidovány v posledních čtyřech letech.
- Preventivní protipožární organizace práce je zajištěna pověřeným preventistou a vychází z pravidelných měsíčních kontrol a následných zápisů o zjištěných závadách do požární knihy. Revize hasební techniky je provedena a k datu kontroly je platná. Byl vypracován

posudek zvýšeného požárního nebezpečí, který bude aktualizován do konce června 2002 (dle pokynu příslušné vyhlášky o požární ochraně).

- Fyzickou kontrolou zvolených prostor školy (učebna 3. B, tělocvična, učebna PC, laboratoř učebny chemie a fyziky, učebna jazyků a relaxační místnost v nové přístavbě) nebyly shledány zjevné nedostatky v dodržování zásad BOZP a PO. Velmi kvalitně je zorganizována obsluha a rozmístění PC techniky. Uspořádání zasedacího pořádku v učebně respektuje individuální nároky uživatele a současně nerušený přístup vyučujícího k libovolnému žákovi. Rizika úrazů či poškození výpočetní techniky tak byly významně omezeny.
- V zájmu organizace musí být důslednější preventivní sledování stavu BOZP i u ostatních prostor užívaných společně s další organizací. Jedná se zejména o druhou tělocvičnu, kde majitel nedostatečně zajistil označení přístupového schodiště a neopravil upevnění zářivkového osvětlení.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Povinná dokumentace (třídní knihy za školní roky 2000/2001 a 2001/2002, třídní výkazy a katalogové listy žáků, rozvrh hodin, protokoly a záznamy o provedených kontrolách, školní řád, záznamy z pedagogických rad, docházkový sešit ŠD, přehled výchovně vzdělávací práce ŠD)
- Podkladová dokumentace ČŠI
- Výroční zpráva školy za školní rok 2000/2001 a Výroční zpráva o hospodaření školy za rok 2000
- Výkaz o základní škole podle stavu k 30. 9. 2001
- Vybrané žákovské sešity a žákovské knížky
- Hospitační záznamy ČŠI
- Záписy z metodických sdružení a předmětových komisí sledovaných předmětů
- Časově-tematické plány
- Doklady o vzdělání pedagogických pracovníků a osobní spisy zaměstnanců (platový výměr os. čj. 2829/2000 z 1. 10. 2000)
- Zřizovací listina čj.466/ŠO/2001 ze dne 17. května 2001 včetně dodatku č. 1 a 2/2001
- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol ŠÚ Praha 2 čj. I-722/99/00 z 24. června 1999
- Jmenování ředitelky čj. I – 1327/2000/OSO s účinností od 1. ledna 2001
- Závazné ukazatele rozpočtu NIV – úprava rozpočtu č. 4 k 1. listopadu 2000
- Výkaz zisku a ztráty ÚČ ROPO 4 – 02 za rok 2000
- Náklady a výnosy z příspěvku státu 12/2000
- Statistický výkaz Škol (MŠMT) P1-04 za 1.-4. čtvrtletí kalendářního roku 2000
- Vyúčtování roku 2000 ZŠ včetně školní družiny
- Výběr faktur, výdajových a příjmových dokladů roku 2000
- Směrnice – oběh účetních dokladů
- FKSP – stanovy, rozpočet, čerpání za rok 2000

Seznam dokumentace BOZP a PO

- doklady ke školení pracovníků
- doklad o školení nebo instruktáži specifických profesí (topič ap.)
- dokumentace o kontrole BOZP a PO
- plán ozdravných opatření (termínový plán oprav předkládaný zřizovateli)
- kniha úrazů, záznamy o úrazech a rozbor úrazovosti za minulý školní rok
- zápisy z kontrol jiných institucí (hygiena ap.)
- prevence rizik
- dokumentace o poskytování ochranných prostředků (OOPP)
- seznam, pokyn o zakázaných pracích ženám
- doklady ke zdravotní způsobilosti zaměstnanců
- traumatologický plán (návod na poskytnutí 1. pomoci)
- revizní zprávy VTZ
- doklady k požární ochraně a prevenci

ZÁVĚR

Předmětem komplexní inspekce bylo posouzení úrovně výchovně-vzdělávací práce školy realizující učební plán vzdělávacího programu Základní škola se třídami s rozšířeným vyučováním jazyků a navazující posouzení efektivity čerpání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu.

Ve výuce školy jsou preferovány profilující předměty zvoleného učebního programu a další předměty, ze kterých žáci vykonávají přijímací zkoušky na střední školy. V těchto předmětech je výuka velmi dobrá, žáci jsou silně motivováni a úspěchy zde souvisí i s tím, že do školy přicházejí vybraní žáci. Práce pedagogů na prvním stupni školy vytváří vhodné předpoklady pro kvalitní výuku na dalším stupni, návaznost kvality práce však ve většině předmětů chybí.

Vedení školy se soustřeďuje především na problematiku bezprostředně související s předmětovou profilací podle zvoleného programu a ostatní výuka je méně koordinována, z čehož vyplývají některá popsána negativa. Nově působící ředitelka nestačila ještě realizovat všechny uvažované změny, stávající zástupce svých kompetencí nevyužívá do důsledků. Od předchozí inspekce, které byl účastný, došlo k pozitivnímu posunu v práci prvního stupně, v práci druhého stupně ve většině činnostech nikoli. Velmi dobrý vztah rodičů a veřejnosti ke škole navazuje na dlouholetou tradici a pověst školy, pozitivně se v něm odráží práce výchovné poradkyně a související problematika řešení negativních jevů i z hlediska preventivního.

Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu byly vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům využity efektivně.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Josef Černý
Členové týmu	PaedDr. Alena Klímová
	RNDr. Jitka Loubová
	Mgr. Jiří Vagenknecht
	Mgr. Věra Vítová
Další zaměstnanci ČŠI	Jitka Částková Ing. Karel Bína	

V Praze dne 6. února 2002

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: ...15. 2. 2002

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Ing. Zuzana Sokolová

.....
podpis

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Odbor školství MHMP. Praha 4	14. 3. 2002	019 087/02-5106
MČ Praha 2, nám. Míru 20	14. 3. 2002	019 088/02-5106

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
4. 3. 2002	18/02	Připomínky byly podány.